

Prof. Dr. Mübahat Kütükoğlu İle Söyleşi

Prof. Dr. Oktay Güvemli

Mübahat Kütükoğlu'nu 16 Ocak 2014 tarihinde Ataköy'deki evinde ziyaret ettik. Mübahat hanımı muhasebe tarihçileri, Osmanlı Arşivi çalışmalarından ve Osmanlı narh defterleri, İstanbul ticareti, gümrüklerin yönetim ve tarifeleri gibi çalışmalarından tanırılar.

Mübahat hanım, 1932 yılında İzmir'de doğmuştur. Kurtuluş savaşı gazisi Arif Kemal Bey ile Şadiye hanımın kızlarıdır. İzmir kız lisesi mezunudur. 1951-52 ders yılında girdiği İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü'nden 1956 yılında mezun olmuştur. İ. Hakkı Uzunçarşılı, Zeki Velidi Togan, Tayyip Gökbilgin, İbrahim Kasefoğlu, Cavid Baysun gibi ünlü tarihçilerden ders almıştır. Mezuniyetinden sonra Prof. Ömer Lütfi Barkan'a asistan olmuştur. 1963 Yılında Osmanlı – İngiliz İktisadi Münasebetleri (Başlangıcından Tanzimat'a kadar) konusundaki tezi ile doktorasını vermiş, 1970 yılında bir yıl kaldığı İngiltere'de çalışmalarına devam etmiş ve 1972 yılında *Osmanlı – İngiliz İktisadi Münasebetleri (1838-1850)* adlı tezi ile doçent olmuştur. Mübahat Kütükoğlu, 1979 yılında profesörlüğe yükseltilmiştir.

Başlangıçta Türk İktisat Tarihi Enstitüsü'nde Prof. Barkan ile birlikte çalışan Mübahat hanım, doçent olduktan sonra Tayyip Gökbilgin'in kurduğu Osmanlı Müesseseleri ve Medeniyeti Tarihi Kürsüsü'nde çalışmaya başlamıştır. Prof. Gökbilgin'inin emekliliğinden sonra kürsünün başına geçen Mübahat hanımı 1984 yılında Tarih Araştırma Merkezi Müdürü

olarak görüyoruz. Bu görevi sırasında Tarih Enstitüsü Dergisi'ni çıkardığını öğreniyoruz.

Osmanlı Paleografya Diplomatığı, İlmî Araştırma Usulleri, Osmanlı Sosyal ve İktisadi Tarihi, Osmanlı Merkez ve Saray Teşkilatı derslerinin öneminin artması için yaptığı unutulmaz çalışmalar, yüksek lisans ve doktora çalışmalarına getirdiği ciddiyet, başarılı bir tarihçi neslin yetişmesine yardımcı olmuştur.

1998 Yılında emekli olan Prof. Mübahat S. Kütükoğlu'nun, *Osmanlı – İngiliz İktisadi Münasebetleri, Osmanlılarda Narh Müessesesi ve 1640 tarihli Narh Defteri, XX. Asra Erişen İstanbul Medreseleri*, İzmir, Çeşme ve Tavas kazası sosyal ve iktisadi tarihi üzerine yaptığı çalışmalar ünlüdür. Yüzün üzerinde çalışması yayınlanmıştır. Osmanlı Arşivi ile bütünleşmiş bir çalışma hayatı olmuştur.

Mübahat hanım, 1958 yılında kendisi gibi Osmanlı tarihçisi olan Bekir Kütükoğlu ile evlenmiştir. Bu evlilik 1990 yılında Bekir hocanın vefatına kadar sürmüştür. Emre ve Erdem adında iki oğulları ve bir torunları vardır.

Sisli bir İstanbul gününde eşim Sevcan Güvemli ve Mübahat hanımın otuz seneyi aşkın komşusu baldızım Sermin Ördekçioğlu ile onu ziyaretimizde, bizim için hazırladığı ikindi kahvaltısı masasında uzun uzun konuşmak, sohbet etmek olanağını buluyoruz. Yaptığı yağlı boya tabloları ilgi ile inceliyoruz ve amatör bir fotoğrafçı olan oğlu ile birlikte sergi açtığını öğreniyoruz. Gözlerinden biraz rahatsız olmasına rağmen bizimle meşgul oluyor, kitapları ve çalışmaları hakkında bilgi veriyor ve en önemlisi Osmanlı muhasebesi bilgilerini paylaşıyor. Bir ekip halinde hazırlamakta olduğumuz *Osmanlı İmparatorluğu'nda Devlet Muhasebesi* konulu çalışmamızda içinden çıkmada güçlük çektiğimiz konularda onun görüşlerini almak bize yeni bir heyecan ve çalışma arzusu aşıyor. Bildiklerini paylaşmaktan, yardımcı olmaktan çekinmeyen bu büyük Osmanlı tarihçisine veda ederken, çeşitli yayın evlerinde yayınlanmak üzere olan iki kitabının bulunduğunu alçak gönüllülikle bize anlatması, yol boyunca ondan söz etmememize ve sağlıklar dilememize neden oluyor.

Prof. Dr. Oktay Güvemli, Prof. Dr. Mübahat Kütükoğlu ile birlikte...